
پیشگامان سینمای ایران

رضا لطیفی

www.ketab.ir

QAFIEH
PUBLICATION

سرشناسه	لطیفی، رضا، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	پیشگامان سینمای ایران/ رضا لطیفی؛ ویراستار احمد سعیدی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات قافیه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۵۶ ص.: مصور.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۱۰۴-۲۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۲۵۱]-۲۵۶.
موضوع	سینما -- ایران -- تاریخ
موضوع	Motion pictures -- Iran -- History
موضوع	سینما -- تاریخ
موضوع	Motion pictures -- History
رده بندی کنگره	PN۱۹۹۳/۵
رده بندی دیویی	۷۹۱/۴۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۱۸۳۶۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	

Pioneers of Iranian cinema

Reza Latifi

QAFIEH
PUBLICATION

انتشارات قافیه

عنوان: پیشگامان سینمای ایران

نویسنده: رضا لطیفی

ویراستار: احمد سعیدی

طرح جلد: حسام‌الدین جوادزاده

مدیر فنی: پویا حسینی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۷۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۰۴-۲۹-۵

تلفن: ۰۹۳۰۳۵۲۶۴۴۶

پست الکترونیک: info@qpub.ir

وبگاه: www.qpub.ir

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

چکیده

در «پیشگامان سینمای ایران» اولین فیلم‌های ساخته‌شده توسط افرادی که در ایران نسبت به تولید اقدام کرده‌اند، بررسی شده است. آوانس آگانیانس، مهاجر ارمنی‌تبار، که اولین فیلم تاریخ سینمای ایران به نام «آبی و رابی» را ساخت و در ادامه فیلم دیگری به نام «حاجی آقا آکتور سینما» را نیز تولید کرد. ابراهیم مرادی که متولد بندر انزلی بود و علاقه وافری به عکاسی و سینما داشت و با حداقل سرمایه خود اقدام به ساخت فیلم کرد. اما فیلمی که بر سر زبان‌ها افتاد و در آینده نیز تمام فیلم‌سازان و تهیه‌کنندگان به تبعیت از محبوبیت و فروش آن، در سال‌های آتی این مسیر را پی گرفتند و به نوعی ژانر محبوب سینمای قبل از انقلاب بود، فیلم «دختر لر» ساخته اردشیر ایرانی و عبدالحسین سپنتا بود. این فیلم، به عنوان اولین فیلم ناطق سینمای ایران و نیز اولین فیلمی که رقص و آواز را از سینمای هند و مصر وام گرفته بود، مسیری را هموار کرد که حتی مخاطبان ایرانی را نیز از شدت علاقه خود به این گونه ساخت، بی‌بهره نگذاشت. عبدالحسین سپنتا در ادامه فعالیتش به سمت شعر و ادبیات فارسی رفت و اقتباس‌هایی از لیلی و مجنون و دیگر روایت‌های مختلف ایرانی را به نمایش گذاشت. اما با حمله متفقین به ایران، مسیر دشواری که این هنرمندان با تمام مشکلات در پیش گرفته بودند، به خوابی چندین‌ساله فرو رفت تا سینمای ایران در بعد زیبایی‌شناسی پیشرفت چندانی را در ساختار خود نبیند.

فهرست

۹	پیش‌گفتار
۱۱	مقدمه نویسنده
۲۳	فصل اول: تجارت فیلم و صنعت فیلم‌سازی
۴۱	فصل دوم: دوربین فیلم‌برداری در اختیار مدرنیسم
۴۱	آوانس آگانیانس
۸۱	فصل سوم: دوربین فیلم‌برداری و عشق سینما
۸۱	ابراهیم مرادی
۱۰۱	فصل چهارم: سینما در اختیار شعر و ادبیات فارسی
۱۰۱	عبدالحسین سپنتا
۱۵۱	اردشیر ایرانی
۱۵۹	فصل پنجم: آرزوهای بر باد رفته
۲۵۱	منابع

پیش گفتار

امید، بهانه‌ای است برای زندگی و آینده‌ای برای آینده... شاید هنگام دفاع پایان‌نامه‌ام در دانشگاه که موضوع آن سینمای ایران بود، به این فکر نمی‌کردم که پژوهش، من را در اعماق خود غرق کند و مسیری جدید و پرمخاطره را پیش رو داشته باشم. به عنوان فیلم‌ساز مستقل راهی را آغاز کردم که در آن هیچ یار و یابوری حضور ندارد و طعم تلخ شکست‌ها، تنها انگیزه برای تجربه‌ی جدید را فراهم می‌آورد. زمان نگارش این کتاب مصادف شد با دوران همه‌گیری ویروس کووید - ۱۹ و این ناامیدی مردم را نسبت به جهان بیش‌تر می‌کرد. در این روزهای سخت و آمیخته به دشواری‌های فراوان، انگیزه‌ی رفتار فرهنگی به سمت تهی‌شدن پیش می‌رفت، اما همیشه تلاش و کوشش نویدبخش روزهایی بهتر است. از این روی، در ادامه «ورود سینماتوگراف به ایران» تألیف این کتاب- «پیشگامان سینمای ایران»- را از سر گرفتم.

و این مسیر را که از جلد نخست آغاز شده بود، دنبال کردم، مسیری که در آن، روند تاریخی سینمای ایران، از جنبه‌های مختلف- ساخت و تولید و پخش و اکران و جزئیات و شرایط مربوط به آن- مورد بررسی قرار گرفته بود. اما از آن‌جا که هر اثری مصون از خطا و لغزش نیست، مشتاقانه پذیرای نظرات محققانه استادان، صاحبان اندیشه و خوانندگان محترم می‌باشم.